

Det pædagogiske grundlag

<p>Temaer i det pædagogiske grundlag</p>	<p>Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Naturbørnehaven Krabbely forholder os til temaet.</p>
<p>Børnesyn Hvordan kommer ”børnesyn” fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Vi anser barnet som et unik menneske – født med en indre kerne, der skal næres og udvikles. Det lille barn er stærkt sansende, nysgerrigt og fantasifuldt. Ethvert barn skal behandles som et unikt individ, der udvikler sig i sit eget tempo.</p> <p>Barnet har brug for at være i et stimulerende miljø, formet af indsigtfulde mennesker, der bestræber sig på at være værdifulde og tydelige forbilleder. Derfor tilstræber vi at forme institutionens pædagogiske praksis på en sådan måde, at barnet oplever at blive inviteret ind i et anerkendende og omsorgsfuldt miljø, fyldt med impulser til udvikling og læring. Det skal kalde på barnets lyst til at udforske bevægelse på alle niveauer, til at afprøve og udvikle sprog, og til at lære sig at skabe indre billeder og forestillinger.</p> <p>Frem til 7-års alderen lærer barnet gennem efterligning. De voksnes opgave er derfor at være efterlignelsesværdige i alt, hvad de gør. Voksne skal tale et pænt sprog og tilstræbe at være autentiske og engagerede, ikke blot i kontakten til børnene, men også i forhold til ting og handlinger. Når der bages brød, så æltes dejen på et bord, og der formes boller, så børnene kan følge med, deltage og efterligne arbejdet med at bage i deres leg.</p> <p>Vi lægger vægt på, at barnet er i en dannelsesproces, som vi skal have respekt for, når vi skaber rammerne omkring det. Barnet vil og kan selv række ud efter verden. Det lærer gennem sine sanser, hvor det smager, lugter, lytter, mærker og føler på sine omgivelser, og får derved en inderlig erfaring med alt omkring sig. Det tilstræbes derfor at give barnet ægte sanseoplevelser som oplevelser i naturen, de fire elementer jord – vand – luft – ild, omgang med naturmaterialer og biodynamisk eller økologisk kost.</p> <p>Barnet øver sig i alle sine vågne timer på at lære at mestre bevægelse, sprog og tænkning, som danner grundlag for al senere læring.</p>

	<p>Barnet er et rytmisk væsen – orienterer sig og opnår tryghed ved rytme og gengivelse af gøremål, hvorfor dagen er struktureret i en naturlig konstant rytme som en ind-og udåndingsproces, hvor voksenstyrede aktiviteter som sanglege og eventyrfortælling er ”indånding” og fri leg og tur i naturen er ”udånding”. Dagen, ugens og årets aktiviteter er tilrettelagt i tempi og tilbagevendende begivenheder.</p>
<p>Dannelse og børneperspektiver Hvordan kommer ”dannelse og børneperspektiver” fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Grundlæggende for barnets læring er barnets oplevelse af nærvær og kontakt med voksne, det har tillid til. Barnet har brug for at mærke de voksnes interesse, og at de voksne lytter og indlever sig i dets behov. Når barnet har fået en tilknytning til de voksne og kan finde ro inde i sig selv, er det klar til at deltage i et fællesskab og lære nyt. Den tilknytning kan skabes, når de voksne er til stede som autentiske tydelige mennesker, der er parate til at bruge, udtrykke og udvikle sig selv.</p> <p>Social dannelse sker gennem samværskulturen i huset, hvor alle deltager og har betydning for fællesskabet. I legen, i garderoben og ved måltider lærer børnene at tage hensyn og vente på hinanden. I daglige sanglege lærer barnet at være i centrum og at lade andre børn være i centrum. Alle holder hinanden i hånden, alle navne synges, og navne på de børn, der er fraværende og mangler i fællesskabet, synges også. Børnene skiftes til at hjælpe med praktiske opgaver, der tjener fællesskabet – som f.eks. borddækning og hente æg i hønsegården. I den frie leg oplever børnene at skabe i fællesskab, og at der i fællesskabet er plads til den enkelte. Gennem venskaber og konflikter lærer børnene sig selv og de andre at kende, sætte grænser og samarbejde.</p> <p>Kulturel dannelse sker gennem de gøremål, - de ting, handlinger og holdninger barnet omgives af. Vi lægger vægt på, at børnene er i en smuk æstetisk ramme. Om morgenen, når børnene møder til en ny dag er legetøj og dukkekroge ryddet op og indrettet med legetøjet pænt opsat, så det indbyder til fantasi og leg. Der er en lille dug på bordet i dukkekrogen, og der er dækket op med kopper og tallerkner af skrøbeligt porselæn, der kan gå i stykker, hvis det ikke bliver behandlet skånsomt. Andet legetøj er opbevaret i forskellige flettede kurve rundt omkring. Borde eller hylder er eventyrligt anrettet med blomster og årstidsrelateret pynt og små dukker eller dyrefigurer – tilsammen noget der stemningsfuldt repræsenterer årstiden og måske en historie - måske et bestemt kendt eventyr. Når vi til frokost spiser brød, kan børnene stå på række i kø ved buffeten og efter tur vælge pålæg på brød. Andre gange kan bordet være indbydende dækket med blomster, levende lys og opdækning foran hver plads, så barnet kan se, hvor det skal sidde og spise.</p>

	<p>Rim og remser, sang, eventyrfortælling, årstidsfester henter kulturelt indhold ind i hverdagen med glæde og fantasi. Med torsdagens tema "Natur og Teknik" hvor vi beskæftiger os med naturen – sår frø i pletter eller kikker på haletusser - lærer børnene at holde af og føle respekt for naturen.</p> <p>Moralsk dannelse sker i den daglige omgang med hinanden, hvor det forventes, at alle behandler hinanden og tingene omkring os med respekt. Vi viser børnene, at der findes værdier, som er værd at værne om. Børnene hører hver dag fortællinger, som inspirerer til at forstå verdens mangfoldighed og viser veje til at handle i livet.</p> <p>Social, kulturel og moralsk dannelse handler om at lære respekt for sig selv, andre og sine omgivelser. Det ser vi som grundlæggende for at kunne agere som individ i et demokratisk samfund.</p> <p>Børneperspektiv fremkommer f.eks. under legen, hvor børnene i samspil bygger fysiske rammer for deres leg og har mulighed for at ændre store dele af stuens indretning til et fantasilandskab. Under den daglige sangleg kan børnene ønske forskellige sange eller lege, de kan deltage i snakken under måltidet, vælge pålæg på deres bød, de kan tegne, eller snakke med den voksne i hyggestund omkring strikning af legetøj. De voksne kan indlede en snak med et relevant emne fra dagligdagen som f.eks. mobning, en konflikt mellem nogle børn, eller hvis nogle forældre har orienteret om noget særligt fra hjemmet. Vi forsøger at give alle børnene stunder alene med de voksne, hvor børnene kan få lejlighed til at snakke om det, de ønsker.</p>
<p>Leg Hvordan kommer "leg" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>I legen bearbejder barnet sine indtryk og oplevelser, udvikler sin fantasi og lærer sociale samspil og fleksibilitet - barnet afprøver og øver sig igen og igen. Legen danner grundlag for barnets individuelle, sociale og demokratiske dannelse. De voksnes arbejde i huset og haven efterlignes og er inspiration for barnets leg. Legetøjet er simpelt, og jo tættere, det er på naturen, jo nemmere kan barnet udvikle sin fantasi og bruge det forskelligt i sin leg – strikkede lyserøde grise kan være grise i en leg og hunde i en anden leg. Institutionen er indrettet med primitivt legetøj, der arrangeres, så det virker inspirerende og dragende på børnene. Lege kan leges i mange områder og i flere niveauer - i skjul bag forhæng, på gulve, på borde, på stole og under borde.. Der er afkroge til omsorgsfuld pleje af dukken, madlavning til et helt hospital, udsalg af butiksvarer, dragekamp, dukkehuse, hestestald, hulebyggeri og løbebaner. Haven er indrettet med redegynge til flere børn, rutsjebaner, legehuse, sandkasse, klatretræ, bakker og højt græs og stier rundt omkring i haven.</p>

<p>Læring Hvordan kommer ”læring” fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Barnet skal lære at være i verden som sig selv. Det lærer ved at øve sig, prøve, fejle og prøve igen, indtil det lykkes - gennem leg og i samvær med tydelige, nære og omsorgsfulde voksne, som det kan efterligne. De voksne er forbilleder i alt, hvad de foretager sig.</p> <p>Barnet skal lære at blive selvhjulpen i f.eks. af og påklædning – lære at bruge kroppen og udvikle fysiske kompetencer, fin- og grovmotorik ved hverdagens og ugens aktiviteter. Ved at tegne og male, modellere i dej eller bivoks, skrælle gulerødder, løbe i sand, gå på ujævnt terræn, klatre i træer, grave huller, lytte til fuglene, undersøge dyrespor osv. skærpes barnets opmærksomhed, motorik og selvhjulpethed. De voksne skal støtte barnet i at øve sig, være tålmodig og i at fordybe sig.</p> <p>Barnet udvikler sproget gennem samtale, fortælling, sange, rim og remser, i lege og i samtaler om alt det, vi gør under forberedelser til de forskellige årstidsfester.</p> <p>Ved fortælling og eventyr, hvor barnet præsenteres for arketypiske kvaliteter, stimuleres barnets fantasi og indre billeddannelse som forudsætning for udvikling af tænkning og kreativitet.</p> <p>Barnets følelsesliv udvikles ved at støtte barnet i at udtrykke sig og lytte til det.</p>
<p>Børnefællesskaber Hvordan kommer ”børnefællesskaber” fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Barnet er et socialt væsen, og har behov for at føle sig som en del af et fællesskab. Børnenes fællesskab udvikles gennem leg, fælles aktiviteter og en oplevelse af at være i fællesskabet og bidrage dertil. I legen lærer børnene deres egne grænser og behov at kende - de afprøver forskellige roller og lærer af hinanden. Igennem aktiviteter som sanglege, dukketeater og årstidsfester får børnene en fælles fortælling, som bidrager til opfattelsen af at være en del af fællesskabet. Gennem disse aktiviteter lærer børnene desuden som gruppe at vente og at lytte til og lade sig inspirere af hinanden og de voksne. Alle hverdagens gentagne aktiviteter som måltider, af- og påklædning og ture ud af huset er med til at styrke oplevelsen af at være en gruppe, der venter på og tager hensyn til hinanden.</p> <p>De voksnes opgave er at sikre, at alle børn er en del af fællesskabet og at være opmærksom på, at det er muligt at tage del på forskellige måder. Børn med særlige udfordringer og behov kan styrke de andre børns kompetencer i forhold til at rumme forskellighed.</p> <p>En forudsætning for at barnet kan føle sig som en del af fællesskabet er, at det faktisk er tilstede. Børn, som jævnligt er er væk eller først kommer, når dagen er i gang, kommer let på overarbejde, når de skal finde ind i børnefællesskabet og</p>

	<p>hverdagens rytme. Dog kan særligt det lille barn have brug for en fridag.</p> <p>De daglige strukturerede fælles aktiviteter gør det naturligt, at alle deltager i og bidrager til fællesskabet. Det betyder, at det barn, der har svært ved at deltage i f.eks. en maleaktivitet, eller fælles gåtur, vil blive hjulpet til at komme ind i fællesskabet. Jo ældre barnet er, jo større forventninger kan de voksne have til, at barnet kan mærke og forholde sig til egne og andres behov, og til at det kan bidrage til fællesskabet.</p>
<p>Forældresamarbejde Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel.</p>	<p>I Naturbørnehaven Krabbely tilstræber vi, at barnet oplever, at der er en sammenhæng mellem familien hjemme og fællesskabet i institutionen. Barnet skal opleve, at de voksne gensidigt respekterer og viser imødekommethed i forhold til hinanden.</p> <p>Forældrene bidrager med at vedligeholde hus og have på arbejdsdage, og de – og til tider også barnets øvrige familie med bedsteforældre, onkler og tanter - inviteres med til flere af årets fester i institutionen. Her møder de ikke blot pædagogerne men også hinanden og de øvrige børn i institutionen, så de kommer tættere på de mennesker og oplevelser, der er vigtige i deres barns hverdag. Sådanne arrangementer bidrager til, at barnet oplever sammenhæng mellem familien og institutionen, og at forældrene føler medansvar for institutionen.</p> <p>Forældresamarbejdet sker også i forældrebestyrelsen, på forældremøder og ved individuelle samtaler. Pædagogikken bygger på institutionens pædagogiske grundlag og læreplan, og pædagogerne er åbne for at orientere om pædagogikken og drøfte den pædagogiske praksis.</p> <p>I samtaler mellem forældre og pædagoger ved barnets optagelse og ved møder om barnets trivsel og udvikling sker en vigtig udveksling af erfaringer omkring barnet. Pædagogerne søger indsigt i og forståelse for barnets hjemlige forhold for at kunne hjælpe forældrene. Gennem samtale kan opnås større forståelse for barnets og fællesskabets behov. En tillidsfuld udveksling mellem forældre og pædagoger er en forudsætning for, at de sammen kan skabe en tryk ramme omkring barnets liv i institutionen og hjemme. Dette samarbejde er særligt vigtigt i perioder, hvor barnet af den ene eller anden grund er udsat og har brug for særlig omsorg.</p>
<p>Udsatte børn Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer</p>	<p>Børn kan være fysisk, følelsesmæssigt og socialt udsatte. Nogle børn har et handicap, andre mangler omsorg og stimulation eller ro og overskuelighed. Mange børn savner tydelige voksne,</p>

<p>børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?</p>	<p>som tør vise vejen og skabe rammer omkring barnets dagligdag.</p> <p>En forudsætning for at få øje på det udsatte barn er, at pædagogen hver dag ser og forholder sig individuelt til hvert enkelt barn. Hver morgen bliver børn og forældre mødt af en pædagog, som tager imod og siger velkommen til en ny dag. I dette møde søger pædagogen at fornemme barnets tilstand, for at kunne bruge denne fornemmelse til at støtte barnet i løbet af dagen.</p> <p>Gennem de daglige aktiviteter kan pædagogen iagttage, hvornår og hvordan det enkelte barn er udfordret, og tilgodese barnets behov ved at tilpasse dagens aktiviteter. Måske har det udsatte barn behov for at sidde ved siden af en voksen ved måltidet eller brug for at blive ledt ind i legen med en voksens hjælp.</p> <p>Barnets leg afspejler det, som har gjort indtryk og lever i barnets følelsesliv. Derfor kan pædagogen ved at iagttage barnets leg se, hvad det er optaget af, og om det er fastlåst i noget, som det skal have hjælp til at forløse. Fx kan det meget urolige inviteres med til at stable brænde eller lave bål, mens det utrygge barn kan støttes ved, at pædagogerne skaber overskuelige rammer med en-til-en kontakt, fx omkring borddækning, hvor barnet i begyndelsen hjælper en voksen og senere kan dække bord sammen med et andet barn.</p> <p>Det er vigtigt at pleje tilknytningen mellem det udsatte barn og en voksen, som det særligt holder af. Det skaber grundlag for, at barnet senere kan åbne sig mod flere relationer. Ligeledes er samarbejdet med forældrene særligt vigtigt, når det udsatte barns udvikling skal understøttes. Derfor søger vi at inddrage forældrene og lytte til deres erfaringer og ideer i forhold til barnets vanskeligheder.</p> <p>På personalemøder, hvor vi evaluerer vores pædagogiske praksis, inddrager vi både pædagogers og forældres observationer af barnet. Er der tale om mere vedvarende problemer, så vil fagpersoner såsom psykologer, sprogkonsulenter, terapeuter eller andre blive involveret.</p>
<p>Overgange Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø, så det skaber sammenhæng fra vuggestue til børnehave, fra dagpleje til børnehave og fra børnehave til skole?</p>	<p>Når barnet begynder i Naturbørnehaven Krabbely vil der typisk være en samtale med forældrene og pædagogerne fra den stue, hvor barnet hovedsageligt skal være. Her fortæller forældrene om deres barn, og der laves praktiske aftaler om, hvordan den første tid skal være – hvor lang tid skal barnet være i institutionen de første dage,- skal forældrene være med den første dag eller dage osv. Forinden er forældrene ved en</p>

	<p>optagelsessamtale blevet informeret om pædagogikken og om samarbejdet mellem hjem og institution.</p> <p>Nogle af de børn, der starter, kommer fra private dagplejere, som regelmæssigt har besøgt institutionen og leget i haven. De børn kender haven og de voksne og ofte også nogle af børnene.</p> <p>I barnets første tid arbejder de voksne med at skabe en relation til barnet, så det føler sig trygt og velkommet det nye sted. Forældrene skal føle, at de trygt kan overdrage ansvaret for deres barn til pædagogerne.</p> <p>Ved skift fra vuggestuegruppen til børnehavegruppen holder pædagoger fra begge stuer et møde, hvor der bliver orienteret om barnets udvikling og vaner som sovetider, toiletbesøg osv. Vuggestuebørnene har ”besøgt” børnehave-stuen flere gange og kender børnene fra haven.</p> <p>Skiftet fra børnehave til skole er en stor overgang for barnet og familien. Det sidste år før skolestart er der særlig opmærksomhed på at følge barnets udvikling mod at være klar til at forlade den trygge ramme i børnehaven og begynde en ny fase af sit liv i skolen. Det gælder særligt i forhold til, om barnet er modnet følelsesmæssigt til at kunne stå alene uden voksenstøtte i en større gruppe børn og at det har ro nok til at være stille i længere tid og samle sig om fx at modtage en besked.</p> <p>Pædagogernes iagttagelse af barnet og tilrettelæggelse af barnets læringsmiljø vil have fokus på, at det udvikler en tilstrækkelig modenhed til at skulle i skole. De kommende skolestartere kaldes ”Børnehaveklassen” i institutionen, og en gang om ugen samles de til skoleforberedende aktiviteter.</p> <p>Institutionen samarbejder især med to skoler - en skole i Horne og en skole i Hirtshals under Skolecenter Hirtshals og følger så vidt muligt det ”brobygningsforløb”, der her planlægges i forhold til de kommunale børnehaver.</p>
<p>Inddragelse i lokalsamfundet Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn.</p>	<p>En gang om ugen er de fleste af børnene på tur ud i naturen – strand eller plantage eller på tur gennem byen til havnen, hvor der kigges på skibe og arbejdet i havnen.</p> <p>To gange om året -i december og maj – inviteres byens befolkning til julebasar og majmarked i institutionen. Børnene har været med til at omdele invitationer til byens butikker og øvrige erhverv - set hvor forskellige virksomhederne ligger og måske mødt erhvervsfolkene og fået en snak om, hvad de laver, når de arbejder.</p>

	En gang om året deltager institutionen i et stort arrangement i byen "Naturmøde", hvor der er aktiviteter for børn.
--	---